

KS. ANDRZEJ FRANCISZEK DZIUBA

Warszwa–Lublin

CHRYSTUS EKUMENICZNYM POJEDNANIEM
KOLEJNA KSIĘGA PAMIĄTKOWA DLA KS. BPA PROF. A. NOSSOLA

Ks. Piotr J a s k ó ł a, ks. Stanisław Józef K o z a (red.), *Chrystus naszym pojednaniem. Prace przygotowane przez Instytut Ekumeniczny KUL dla upamiętnienia działalności naukowo-dydaktycznej Ks. Bpa Prof. Dra hab. Alfonsa Nossola w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim*, Opole: Wydawnictwo Świętego Krzyża 1997, ss. 252.

Świadomość Kościoła pielgrzymującego w czasie zawsze musi być odniesiona do Chrystusa i w Nim zakorzeniona. To jego założyciel i fundament. Pozwala mu ona

wnikać w tajniki własnej istoty i niesionej misji zbawczej. Jest to jednak zmaganie się i trud autorefleksji, które nigdy nie będą mieć końca. Jego zaś szczególnym wyrazem był m.in. Sobór Watykański II.

Dzieło poznawania Chrystusa podejmuje przede wszystkim teologia. Ona jako jedyna dyscyplina jest zdolna w całej pełni wniknąć w bogactwo posłanego na ziemię Syna. W swej refleksji rozumu oświeconego wiarą jest służebnym narzędziem oraz owocem wiary.

W tę refleksję wpisała się postać oraz dzieło bpa Alfonsa Nossola, któremu Instytut Ekumeniczny KUL dedykuje specjalną księgę pamiątkową. Otwiera ją przedmowa ks. Anzelma Weissa, dziekana Wydziału Teologii KUL (s. 5-7). Następnie zamieszczono wykaz najważniejszych skrótów (s. 9-13), kalendarium, pióra ks. S. J. Kozy (s. 15-17), oraz wykaz publikacji bpa A. Nossola (s. 19). To ważne elementy formalne i systematyzujące publikację.

Zasadniczy korpus publikacji składa się z dwóch bloków: przedruk siedmiu artykułów bpa A. Nossola (s. 19-159) i taka sama liczba prac jemu dedykowanych (s. 161-248). Całość zamyka spis treści (s. 249-252).

Pierwsza część prezentowanej książki zawiera następujące teksty Dostojnego Jubilata: 1. *Chrystologiczna konkretyzacja Boga* (s. 21-30), 2. *Nowe kierunki chrystologiczne* (s. 31-60), 3. *Chrystologia antiocheńska i aleksandryjska dzisiaj* (s. 61-70), 4. *Tajemnica Jezusa Chrystusa w teologii protestanckiej* (s. 71-103), 5. *Duch Święty jako obecność Jezusa Chrystusa* (s. 105-127), 6. *Chrystus Sługa i chrystocentryczna diakonia* (s. 129-141), 7. *Nowe drogi chrystologii katolickiej* (s. 143-159).

Natomiast na prace dedykowane bpowi A. Nossolowi składa się siedem opracowań: 1. ks. W. Hryniewicz OMI, „*Wielki poprzednik Ducha Świętego*” *Zarys chrystologii prawosławnej* (s. 163-189), 2. o. S. C. Napiórkowski OFMConv, *Jezus Chrystus w dialogu ekumenicznym* (s. 191-196), 3. K. Leśniewski, *Chrystologia kosmiczna greckich Ojców Kościoła* (s. 197-207), 4. ks. L. Górka SVD, *Wymiar chrystologiczny soborowego Dekretu o ekumenizmie* (s. 209-218), 5. ks. J. S. Gajek MIC, *Christus – Orientale Lumen. Chrystologiczny wymiar modlitwy w Kościele Wschodnim* (s. 219-228), 6. ks. P. Jaskóła, *Chrystus hinduskiego synkretyzmu religijnego* (s. 229-239), 7. ks. S. J. Koza, *Chrystus w centrum pojednania i dialogu. Teologiczna perspektywa przemian w Europie Środkowej i Wschodniej* (s. 241-248).

Prezentowana publikacja zawiera zatem najpierw interesujący zbiór wcześniej publikowanych tekstów bpa A. Nossola. Układają się one w pewną całość i dobrze się stało, iż znalazły się w jednym miejscu. Pozwala to na zapoznanie się z podstawowymi zagadnieniami chrystologii, tak w jej obrazie historycznym jak i współczesnym. Ich systematyka w znacznym stopniu ułatwia lekturę i umiejętnie wprowadza w tajniki szczegółów tego działu teologii.

Drugi blok to zbiór tekstów znanych autorytetów w zakresie chrystologii związanych z Instytutem Ekumenicznym KUL. Szerokość spojrzenia w wymiarze wielowymiarowym jeszcze bardziej ukazuje bogactwo myśli zaprezentowanej przez bpa

A. Nossola. Ukazane zwłaszcza przemysłów i nauczania prawosławia oraz protestantyzmu jest ważnym i bardzo potrzebnym pogłębieniem obrazu chrystologii katolickiej.

Prezentowane opracowania tchną świeżością i bogactwem literatury przedmiotu. Jest to tym cenniejsze, że w wielu miejscach przypisy są nie tylko schematycznymi wskazaniem bibliograficznymi, ale wypowiedzeniami i uzupełnieniami bezpośredniego toku narracyjnego i prowadzonych analiz badawczych.

Pewnym niepotrzebnym zgrzytem, choć zupełnie innego rodzaju, jest spora ilość błędów, które wynikają zapewne z braku odpowiedniej korekty albo zbyt wielkiego zaufania komputerowi. Oczywiście nie narusza to samych treści, choć niekiedy może jawić się trudność w ich poprawnym odczytaniu (zwłaszcza przypisy).

Dobrze się stało, iż przy okazji wydania Księgi pamiątkowej w jednym opracowaniu znalazło się duże bogactwo polskiej myśli chrystologicznej. Obok swej oryginalności jest ona także otwarta zwłaszcza na znakomite propozycje wybitnych teologów, tak zachodnich jak i wschodnich. Może właśnie to pozytywny przykład, jak chrześcijaństwo może oddychać obydwojma płacami płuc. Jakże to ubogacające propozycje w pogłębionym widzeniu problematyki chrystologicznej.

Ciekawym i ważnym elementem prezentowanych tekstów są akcenty pneumatologiczne. Ten aspekt chrystologii jest stosunkowo mało obecny w jej tradycyjnym ujęciu albo jest przynajmniej w znacznym stopniu zawężony. Jest to istotne zubożenie całego dzieła Trójcy Świętej, manifestującego się w życiu i dziele Chrystusa. Pneumatologia, z drugiej strony, oderwana od chrystologii także nie jawi się w całym swym bogactwie zbawczym.

Chrystus staje w kontekście ekumenizmu jako nasze pojednanie. To wymowny tytuł i jakże bogaty w swej treści. On jest ostatecznie znakiem i celem posługi chrześcijaństwa. On jest mocą i fundamentem niesionego świadectwa wiary w miejscu i czasie spełniania się Jego ludu.

Praca ta jest ważnym znakiem rozumienia i rozeznania ekumenizmu w wydaniu Instytutu Ekumenicznego KUL. Oby zawarte tu myśli promieniowały na konkretne postawy wszystkich chrześcijan. Wówczas będzie to cennym znakiem zmierzania ku spełnieniu wezwania Chrystusa: „Aby byli jedno”